

На с. 90—92 са публикувани биографични бележки за Никола Фичев: авторът цитира бележките на Ф. Канич за срещата му с майстора в с. Фидабей.

Авторът цитира няколко публикации, в които се споменава за дейността на Никола Фичев. Използвани са данните на арх. Г. Козаров.

В книгата са публикувани фотоснимки на хана на Хаджи Николи, на конака (преди изгарянето му), портрет на Иван К. Фичев (син на майстора), на внука — Ив. Фичев, два изгледа на гр. Търново преди земетресението 1913 г., с църквата „Св. Константин и Елена“ и акварелната работа на Йосиф Обербауер — изглед на същата църква.

13. Манев, Ст[ефан] Н. Бележитият български самоук-архитект и инженер Колю Фичето. — Архитектура и строителство, 1952, кн. 5—6, с. 1—6, ил.

Авторът предава биографични бележки за майстор Никола Фичев, като се опитва да го свърже с обстановката, в която е живял и работил. Споменати са всички досега известни строени от него обекти.

Авторът твърди, че „с положителност Колю Фичето е нанасял графически своите проекти, служил си с линеал и тригълник и чертал върху добре изгладена чертожна дъска с изострен липов въглен“. За да подкрепи тези свои твърдения, арх. Ст. Манев използва цитат от спомените на внука на Никола Фичев, без да упомене името му.

Авторът е направил опит да характеризира епохата и направи кратък архитектурен анализ на някои обекти, строени от майстора: църквите „Св. Богородица“, „Св. Атанас“, „Св. Троица“, „Св. Константин и Елена“, Беленския и Ловчанския мост.

Архитект Н. Манев се е ползвал за гая статия от ръкописите на публикуваните тук трудове на арх. Г. Козаров и Н. Мавродинов.

Статията е богато илюстрирана със 17 художествени фотоснимки, правени за настоящата книга.

14. Марков, Стоян. [За Никола Фичев и Беленския мост] В кн. му: Град Бяла антропогеографски проучвания. София, 1937. с. 8—9, ил.

Авторът подробно описва местоположението, големината, формата и конструкцията на моста; неговата строителна история и начина, по който е разрушен при наводнението през 1897 г.

За Никола Фичев авторът се задоволява да даде в крак, сбита и ясна форма биографически бележки. Ст. Марков също предава погрешно рождената дата на майстора 1806 вместо 1800 вероятно под влияние на публикациите на арх. Г. Козаров.

15. Николов, Тодор. Колю Иванов Фичето. В кн.: Велико Търново — малък пътеводител. София, 1949. л. 9, 11

Кратки биографични бележки за Никола Фичев (1806—1881). Цитирани са някои от по-големите му строежи. Единствен Т. Николов смята, че ханът на Хаджи Николи е построен през 1861—1862 г., както и че „иконостасът на манастирската църква „Преображение Господне“ е дело на майстор Никола Фичев“.

16. Симидов, Ф. Спомени за Никола Фичев, строителят на знаменития Беленски мост. — Българска мисъл, 1933, кн. 1, с. 74—78

Авторът предава спомените на починалия през 1910 г. архимандрит Кесарий от гр. Трявна.

В статията подробно е описана легендата по възлагането на строежа на Беленския мост от Митхад паша на майстор Никола Фичев. Според архимандрит Кесарий мостът е строен през 1866—1869 г. и струвал 600 000 гроша; през м. май 1869 г. бил приет от специална държ. комисия. Кесарий като 12-годишен юноша бил един от първите минувачи по моста.

Дадени са биографични бележки за майстор Н. Фичев, като за година на раждането е посочена 1800. От строежите на майстора са отбелязани църквата в Свищов и мостът в Ловеч.

17. Торньов, Антон. [За Никола Фичев] В кн. му: Архитектурни мотиви из България. София, 1925. 84 с. ил.

Според автора Никола Фичев е тревненски майстор (с. 22) от „плеадата избраници, които са увековечили имената си със своите произведения“ (с. 26, 27). Църквата „Св. Богородица“ в Търново (с. 29—31), без да се приписва на Никола Фичев, е разгледана архитектурно, като особено внимание е отделено на „нишата по средата на фронтона над нартекса“ (фиг. 67); по мнението на автора е чуждо влияние от католическите църкви. Оригинални по замисъл и изпълнение са капители на църквата, подробно разгледани от арх. А. Торньов (фиг. 66—70). Описанието на църквата е придружено с архитектурни чертежи (фиг. 61—72).

На с. 39 авторът дава скици (фиг. 108 и 110 а) на прозорци от църквата „Св. Троица“ в Свищов, като не споменава строителя й. Фактическа грешка в изложението е датирването й — 1836 вместо 1865—1867 г.

Арх. А. Торньов предполага, че Никола Фичев е строил едновременно християнски и мохамедански храмове и „не е считал за светотатство да употреби форми от турския строеж в християнския храм (с. 33).

На с. 40—41 са обнародвани скици — корнизът с каменна драпировка на „Св. Константин и Елена“ в Търново (фиг. 113) и капител с „гълъби“ (фиг. 115) от „Св. Троица“ в Свищов, без да се споменава строителят им.

Предадените от арх. А. Торньов сведения за Беленския мост (с. 62—63) са били почерпени през 1902 г. от майстор Раю Пенюв от с. Черешово, участвувал при строежа на моста. Авторът обнародва своя ръчна скица — детайл от Беленския мост (фиг. 204).

Фиг. 227 — капител на хана на Хаджи Николи — Търново, който авторът погрешно споменава като кожухарски хан, без да знае кой е строителят. Фиг. 228 — единствен случай на скульптурно изображение, споменат от автора (с. 67), к йто не знае, че е изваяно от Никола Фичев за къщата на Никола Коюв (1849 г.) в Търново.

18. Трифонов, Трифон. Мостът на р. Осъм в гр. Ловеч. — Сп. БИАД, 1902, кн. 1—2, с. 16—18, 1 пр.

Авторът разглежда местоположението, характера и предназначението на моста, както и времостроежа и начина за набиране на средства и материали. Характеризира моралните, делови, технически и организационни достойнства на Никола Фичев — неговата вещина, предвидливост и умение.

Инж. Тр. Трифонов подробно описва моста от техническа гледна точка — конструкция, материал, изпълнение, архитектурно решение и украса. Данните са придружени с точни размери на всички конструктивни елементи.

Статията преценява тогавашното състояние на моста и необходимостта от реконструиране поради овехтяването и прогниването на дървените части. В приложението е даден чертеж — детайл от моста — част от плана, напречен и надлъжен разрез и детайл на стълб.